

Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije

U Osnovnoj školi A. Cesarca u Špišić Bukovici
2009./2010. godine

Alisa Kosić, voditeljica programa

Lipanj, 2010. godina

Naziv programa:

Kako bolje?

Program namijenjen zdravom odrastanju i jačanju zaštitnih činitelja razvoja.

Prijave za program:

Provedba programa u školskoj godini 2009./2010. započela je na inicijativu pedagoginje Matije Zidar Osnovne škole A. Cesarca u Špišić Bukovici.

Voditeljica programa:

Alisa Kosić, dipl. soc. radnik, stručna radnica - socijalna radnica Obiteljskog centra Virovitičko-podravске županije

Ishodište programa:

Nacionalni plan aktivnosti za prava i interesa djece od 2006. do 2012. Vlade Republike Hrvatske Ministarstvo obitelji, branitelja i međugeneracijske solidarnosti

Područje IV. Uloga obitelji u podizanju i odgoju djece

Mjera 5 Širiti mrežu obrazovnih usluga i programa namijenjenih jačanju roditeljske kompetencije

Aktivnost 2 Pokrenuti obrazovne programe namijenjene roditeljima u rizičnim okolnostima

Mjera 9 Pružati društvenu potporu obitelji u obavljanju odgojne usluge

Aktivnost 4 Organizirati različite okupacijske aktivnosti u slobodno vrijeme u školi i lokalnoj zajednici

Mjera 11 Senzibilizirati javnost o potrebi sprječavanja tjelesnog kažnjavanja djece i svih drugih oblika nasilja nad djecom

Aktivnost 3 razvijati svijest javnosti o zabrani tjelesnog kažnjavanja djece i svih drugih oblika nasilja nad djecom putem medija, organizacijom tribina, okruglih stolova, savjetovanja, distribucijom plakata i letaka.

Područje – Zlostavljana i zanemarena djece

Mjera 3 Izraditi preventivne i intervencijske programe zaštite djece od zlostavljanja i zanemarivanja

Aktivnost 4 provoditi preventivne i intervencijske programe zaštite djece od svih oblika zlostavljanja i zanemarivanja

Program za prevenciju nasilja među mladima za 2009. godinu

Mjera 4.3.1. utvrditi rizičnu skupinu mladih

Aktivnosti:

1. dogovoriti suradnju sa stručnjacima u zajednici
2. izvršiti procjenu stanja u zajednici

Mjera 4.3.2.1. Organizirati radionice, okrugle stolove i programe usmjere smanjenju nasilja među mladima

Aktivnosti:

3. organizirati i provesti radionicu na temu Nenasilno rješavanje sukoba namijenjenu mladima
4. inicirati i podržavati programe preventivnog stručnog socijalno-pedagoškog rada s mladima rizičnog ponašanja
5. inicirati i podržati programe preventivnog stručnog i socijalno-pedagoškog rada namijenjene roditeljima mladih rizičnog ponašanja

Program aktivnosti za sprječavanje nasilja među djecom i mladima/protokol o postupanju u slučaju nasilja među djecom i mladima

Područje 3. Mjere za sprječavanje nasilja među djecom i mladima

Podpodručje 3.2. Dugoročne mjere

Mjera 7. Inicirati i podržati programe preventivnog stručnog socijalno-pedagoškog rada s učenicima rizičnog ponašanja i njihovim obiteljima koje će provoditi stručni timovi odgojno – obrazovnih ustanova u suradnji s centrima za socijalnu skrb

Akcijski plan suzbijanja zlouporabe opojnih droga za razdoblje od 2009. do 2010. godine

Područje 4.3. Smanjenje potražnje droga

Podpodručje 4.3.1. Prevencija

4.3.1.1. Prevencija ovisnosti među djecom i mladima

Mjera 2.3. organiziranje savjetodavnog rada s djecom, mladima i roditeljima u obiteljskim centrima

Aktivnosti 4. Provoditi programe prevencije poremećaja u ponašanju kod djece i mladih

Cilj programa:

Identifikacija učenika s povećanim utjecajem rizičnih činitelja i uključivanje istih u socijalizacijske grupe. Učenje novih oblika ponašanja kod djece te promicanje svijesti o štetnosti zlouporabe droga, alkohola i konzumacije duhanskih proizvoda. Promicanje pozitivnih roditeljskih vještina i ulogu roditeljstva u prevenciji nasilja među djecom i mladima. Provedba radionica u slobodno vrijeme djece u školi.

Korisnici programa:

Učenici 5. i 7. razreda Osnovne škole Augusta Cesarca u Špišić Bukovici, a kod kojih su od strane nastavnika ili roditelja uočena neka od nepoželjnih oblika ponašanja (povučenost, sramežljivost ili neopravdano izostajanje s nastave, agresivnost prema sebi i/ili drugima i sl.) Roditelji djece uključenih u program.

Trajanje programa:

Tijekom školske godine 2009./2010.

Izveštaj izradila:

Alisa Kosić, dipl. soc. rad., stručna radnica – socijalna radnica Obiteljskog centra Virovitičko-podravске županije; voditeljica programa *Kako bolje?*

Direktan rad s djecom

Kratki opis provedbe programa:

Provedba programa započela je u siječnju 2010. godine, a nakon poziva pedagoginja Osnovne škole Augusta Cesarca u Špišić Bukovici.

Poziv Osnovne škole Augusta Cesarca iz Špišić Bukovice poslan je nakon izmjene iskustava djelatnika Osnovne škole Gradina iz Gradine u kojoj je program Kako bolje? proveden prošle školske godine.

U program se upisalo 16 učenika Osnovne škole Augusta Cesarca iz Špišić Bukovice.

U razdoblju od 12. siječnja do 27. travnja provedeno je ukupno 10 radionica u kojima su korištene kreativne i grupne tehnike usmjerene ka usvajanju novih vještina korisnih u svakodnevnim odnosima.

Radionice su se provodile svakog utorka počevši 12. siječnja i zaključno s datumom 27. travanj od 13,00 sati i trajale su 90 minuta.

Tijekom proljetnih praznika osigurali su se odmori u skladu sa službenim školskim kalendarom 2009./2010. godine.

Govorilo se o njihovim školskim obvezama, o odnosima s učiteljima i roditeljima. Radionice o aktivnom rješavanju sukoba, s naglaskom na vršnjačke sukobe, o potrebama i željama i kako ostvariti svoje želje.

Direktan rad s djecom

Sadržaji i tijek radionica:

1. radionica provedena 12. siječnja 2010.

Broj sudionika/ca: 14

Tema radionice: Upoznavanje, formiranje grupe

Cilj: formiranje grupe i postavljanje grupnih pravila

Provedene aktivnosti:

- predstavljanje voditeljice i članova grupe
- upoznavanje sudionika
- upoznavanje s radom i načinom održavanja radionica
- očekivanja od radionica i ciljevi programa
- postavljanje grupnih pravila
- evaluacija radionice
- pozdravljanje sudionika

Trajanje susreta: 90 minuta

2. radionica provedena 19. siječnja 2010.

Broj sudionika/ca: 16

Tema radionice: Sukobi – kako nastaju i kako ih doživljavamo

Cilj: učenje novih načina rješavanja sukoba

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- kako smo?
- Što smo radili zadnji put
- Uvod u igru
- Podjela u male grupe
- Igra: kuća na tri kata
- Pauza
- Kako je sve bilo?
- Diskusija – izjave opservatora
- Razgovor o ponašanju
- Evaluacija radionice
- Pozdravljanje

Trajanje susreta: 90 minuta

3. radionica provedena 26. siječanj 2010.

Broj sudionika/ca: 15

Tema radionice: Sukobi – kako nastaju i kako ih doživljavamo

Cilj: učenje novih načina rješavanja sukoba

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- lopta – nešto novo o nama
- postavljanje novih pravila (kutak za „neraspoloženje“
- uvod – što smo radili prošli put
- ponašanja koja koristimo u rješavanju frustracija – pozitivna ponašanja
- Igra Morski pas

- Pauza
- Rad u malim grupama: sukob i rješavanje sukoba
- Diskusija u velikoj grupi
- Igra 5 naljepnica
- Dogovor o idućoj radionici
- Evaluacija
- Pozdravljanje

Trajanje susreta: 90 minuta

4. radionica provedena 02. veljače 2010.

Broj sudionika/ca: 13

Tema radionice: Emocije, kako se nositi s neugodnim emocijama

Cilj: upoznavanje vlastitih emocija

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje grupe
- Moj prostor
- Vježba 1,2,3
- pauza
- osjećaji - prepoznavanje
- crtanje osjećaja
- vježba: prenesi osjeća
- Igra: prepoznaj razliku
- Evaluacija
- Pozdravljanje sudionika

Trajanje susreta: 90 minuta

5. radionica provedena 09. veljače 2010.

Broj sudionika/ca: 11

Tema radionice: Emocije, kako se nositi s neugodnim emocijama

Cilj: Emocije, kako se nositi s neugodnim emocijama

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- igra: vježba komunikacije – Prepričavanje priče
- uvod
- duga emocija
- diskusija o emocijama
- rad u malim grupama: Što su emocije, kako nastaju i zašto su važne
- nova pravila
- pitanja o emocijama
- evaluacija radionice
- slaganje učionice
- pozdravljanje

Trajanje susreta: 90 minuta

6. radionica provedena 16. veljače 2010.

Broj sudionika/ca: 12

Tema radionice: Sukobi – rješavanje sukoba

Cilj: učenje novih načina rješavanja sukoba, bolja grupna povezanost, kreativno izražavanje

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- razgovor što se dogodilo od prošlog susreta – preseljenje sudionika
- uvod u temu
- igra: stolice
- podjela u male grupe
- izrada plakata i rješavanje sukoba. Dobri i loši načini
- pauza
- igra: telefonski govornica
- evaluacija
- pospremanje učionice
- pozdravljanje sudionika

Trajanje susreta: 90 minuta

7. radionica provedena 23. veljače 2010.

Broj sudionika/ca: 13

Tema radionice: Rješavanje sukoba – nastavak teme

Cilj: učenje novih načina rješavanja sukoba, bolja grupna povezanost, kreativno izražavanje

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- uvod (što smo do sada naučili)
- igra: kuća na tri kata
- ponavljanje naučenog u vježbi
- vježba_ slon
- dogovor idućeg susreta
- zadaća
- evaluacijski listovi
- pozdravljanje

Trajanje susreta: 90 minuta

8. radionica provedena 13. travanj 2010.

Broj sudionika/ca: 13

Tema radionice: Kritike i pohvale – prepoznavanje u svakodnevnim situacijama

Cilj: osvješćivanje korištenja kritika i pohvala u svakodnevnom životu i utjecaju na vlastito ponašanje i ponašanje drugih.

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- što se dogodilo od prošlog susreta
- kritike i pohvale – prepoznavanje u svakodnevnim situacijama
- popisivanje kritike i pohvale
- domaća zadaća Kritike i pohvale
- evaluacija
- pozdravljanje

Trajanje susreta: 90 minuta

9. radionica provedena 20. travnja 2010.

Broj sudionika/ca: 12

Tema radionice: Kritike i pohvale – prepoznavanje u svakodnevnim situacijama; nastavak radionice

Cilj: osvještavanje korištenja kritika i pohvala u svakodnevnom životu i utjecaju na vlastito ponašanje i ponašanje drugih.

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- uvod-što se dogodilo od zadnjeg susreta
- domaća zadaća – pregled
- diskusija: zašto su važne povratne informacije
- dogovor o zadnjem susretu
- evaluacija susreta
- pospremanje učionice
- pozdravljanje sudionika

Trajanje susreta: 90 minuta

10. radionica provedena 27. travnja 2010.

Broj sudionika/ca: 14

Tema radionice: Završna radionica. Zaključivanje postignutog i završna evaluacija programa.

Cilj: Zaključivanje postignutog i završna evaluacija programa.

Provedene aktivnosti:

- pozdravljanje sudionika
- Uvod – što smo se dogovorili za zadnji put
- Evaluacija postignutog-pregled ispunjenih očekivanja
- Što smo pripremili (iznenađenje)
- Evaluacija – ocjenjivanje programa
- Završna nogometna prijateljska utakmica
- Pozdravljanje sudionika

Trajanje susreta: 90 minuta

Razdoblje	Aktivnost	Metode	Broj i struktura uključenih osoba/korisnika	Svrha aktivnosti	Mjesto provođenja aktivnosti	Provođa teljica
Listopad-prosinac 2009.	Ugovaranje provedbe programa	<ul style="list-style-type: none"> • Usmeni dogovor 	Pedagoginja Osnovne škole Augusta Cesarca Gornje Bazije Matija Zida, ravnateljica Obiteljskog centra Virovitičko-podravske županije Jasna Čupen i Alisa Kosić voditeljica programa i stručna radnica – socijalna radnica Obiteljskog centra Virovitičko-podravske županije	Osiguranje provedbe programa	Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije	Alisa Kosić, dipl. soc.radnik; stručna radnica - socijalna radnica
	Prikupljanje prijava	<ul style="list-style-type: none"> • u dogovoru s razrednicima viših razreda Osnovne škole • usmena prezentacija programa i radionica roditeljima • roditeljski sastanak 	Roditelji koji žele djecu uključiti u program <i>Kako bolje?</i> Razrednici viših razreda Osnovne škole Pedagoginja Osnovne škole Voditeljica programa	Mobilizacija i uključivanje korisnika.	Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije,	
Prosinac 2009. Siječanj - svibanj 2010.	Analiza prijavnih obrazaca	<ul style="list-style-type: none"> • Uvid u evidenciju prijavljenih korisnika 	Djeca viših razreda osnovnoškolske dobi 16 korisnika	Formiranje grupe	Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije,	
	Direktan rad s djecom	<ul style="list-style-type: none"> • Grupni pristup • Kreativne i socijalizacijske radionice • Individualno savjetovanje 	Djeca osnovnoškolske dobi 16 korisnika	Razvijanje pozitivnih obrazaca ponašanja te učenje socijalizacijskih vještina	Osnovna škola Augusta Cesarca Špišić Bukovica	
	Direktan rad s roditeljima	<ul style="list-style-type: none"> • Roditeljski sastanak • Individualno savjetovanje • Grupni pristup 	Roditelji djece uključenih u program <i>Kako bolje?</i> 30 korisnika	Pružanje podrške roditeljima i djeci uključene u program. Širenje djelovanja programa i na roditelje. Učenje socijalnih vještina.	Osnovna škola Augusta Cesarca Špišić Bukovica	
	Direktan rad s učiteljima i djelatnicima škole	<ul style="list-style-type: none"> • Sastanak • Individualno savjetovanje • Grupni pristup 	Učitelji i razrednici djece uključenih u program 10 učitelja Ravnatelj škole Pedagoginja škole Voditeljica programa	Pružanje podrške djelatnicima škole i djeci uključene u program. Širenje djelovanja programa i na djelatnike škola	Osnovna škola Augusta Cesarca Špišić Bukovica	
Svibanj 2010.	Analiza monitoringa i evaluacija programa	<ul style="list-style-type: none"> • Uvid u podatke praćenja programa • Ex-ante i ex-post evaluacija 	Svi korisnici uključeni u program	Vrednovanje i procjena učinkovitosti programa. Provjera replikabilnosti programa za iduću školsku godinu.	Obiteljski centar Virovitičko-podravske županije	
	Prezentacija evaluacije programa	<ul style="list-style-type: none"> • Priopćenjem na službenim stranicama centra • Objavom biltena 	Šira javnost	Upoznavanje šire javnosti s uspješnosti provođenja programa <i>Kako bolje?</i>	Medijski prostor, WEB stranica Obiteljskog centra	

Tablica 1

Tablica prikazuje provedene aktivnosti

Ostvareni ciljevi programa i obrazloženje prikazane tablice

U listopadu 2009. na inicijativu pedagoginja Matije Zdjar Osnovne škole Augusta Cesarca iz Špišić Bukovice ugovorena je suradnja s Obiteljskim centrom Virovitičko-podravске županije na način provedbe programske aktivnosti *Kako bolje?* tijekom školske godine 2009./2010.

U skladu s dogovorom o provedbi programa, pedagoginja Matija Zidar informirala je učitelje o programu te o važnosti razgovora s roditeljima djece koje prepoznaju kao potencijalne korisnike programa. Ukupno je prijavljeno 16 učenika za sudjelovanje u programu. Izjave o pristanku na sudjelovanju ispunili su roditelji nakon provedenog tematskog roditeljskog sastanka u kojemu su roditelji bili informirani o sadržaju i tijeku programa *Kako bolje?*.

U program su bili uključeni učenici Osnovne škole Augusta Cesarca koji su sloveli kao „teška“ djeca bilo da su prepoznati kao povučeni, nekomunikativni ili kao agresivni, hiperaktivni učenici i sl. Osigurala se kontinuirana provedba programa te dostupnost kako roditeljima tako i stručnom kadru Osnovne škole Augusta Cesarca.

Provedeno je ukupno 10 radionica u kojima je uključeno 16 učenika Osnovne škole A. Cesarca i sastanak roditelja i razrednika učenika koji su sudjelovali u programu. Na sastanku je sudjelovala i pedagoginja škole. Voditeljica programa provela je i individualne susrete s roditeljima u skladu s njihovim potrebama.

Tijekom rada u grupi isti učenici su imali priliku upoznati sebe, uvidjeti svoja ponašanja i načine kako ponašanja koja im ne koriste zamijeniti s konstruktivnim. U grupi su se članovi imali prilike i međusobno bolje upoznati te stvoriti nova prijateljstva, a isto tako su izražavali kako su svoja iskustva s radionica dijelili i s drugim vršnjacima.

Tijekom trajanja programa, voditeljica je redovito kontaktirala s učiteljima i pedagoginjom škole s ciljem razmjene informacija o uključenim korisnicima a vezano uz njihovu situaciju kod kuće kao i ponašanjima u školi te školskom uspjehu.

Kontinuirano se provodila evaluacija programa na način ispunjavanja evaluacijskih listića nakon svake provedene radionice i završnog ocjenjivanja programa od strane učenika, roditelja i djelatnika škole.

Provedena je analiza dobivenih pokazatelja dobivenih obradom evaluacijskih listića kao i informiranje javnosti kako o tijeku programa tako i o dobivenim rezultatima programa.

Slika 1 prikazuje sudionike na radionici

Praćenje i evaluacija programa

Tijekom provedbe programa, nakon svake radionice sudionici su imali prilike ispuniti evaluacijske listiće pripremljene za ocjenu svake radionice.

U evaluacijske listiće, sudionici su imali prilike ocijeniti voditeljicu programa (ocjenom od 1 do 10), radionicu (ocjenom od 1 do 10), izraziti kako su se sve osjećali (zaokruživanjem ponuđenih osjećaja), izraziti kako im je sve bilo na radionici (zaokruživanjem) te procijeniti vlastito sudjelovanje na radionici.

Obradom evaluacijskih listova dobiveni su sljedeći pokazatelji:

Završna ocjena programa (od strane djece uključene u program):

Ocjena voditeljice:	9,14
Ocjena radionice	8,79

Ispunjeno na 10. (završnoj) radionici 27. travnja 2010.g.

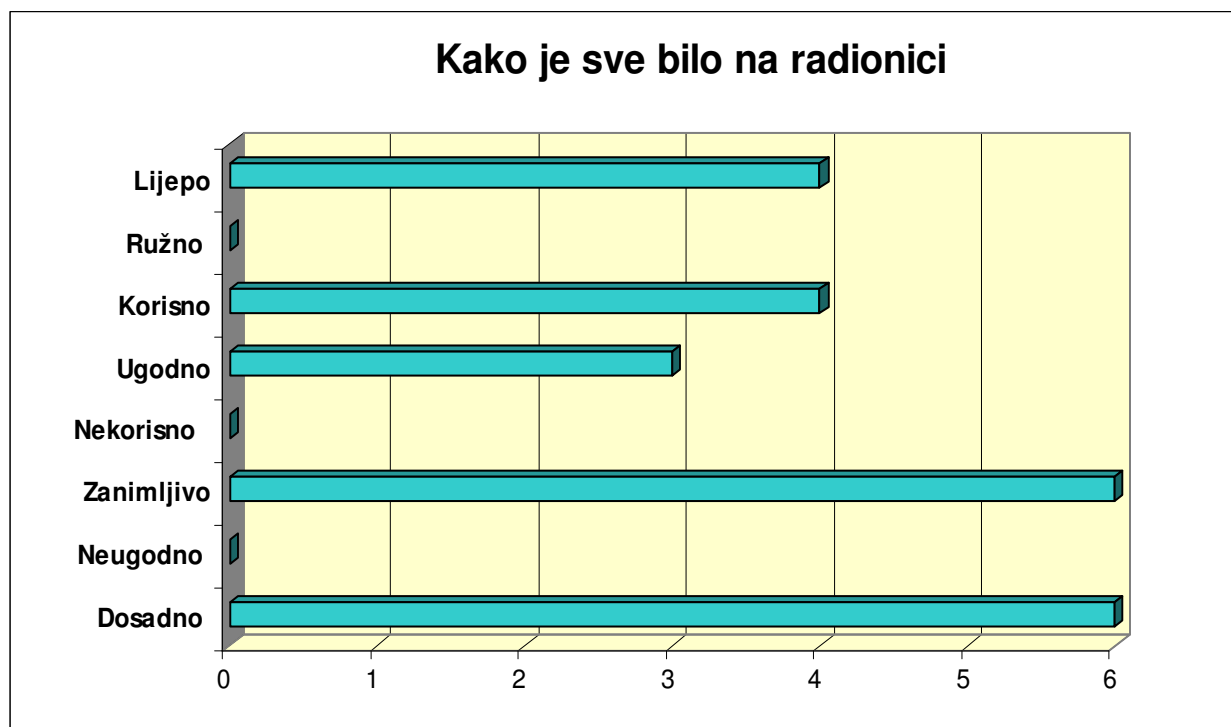
Ocjene pojedinih radionica – izvedene temeljem obrade evaluacijskih listova ispunjeni nakon svake radionica:

Prva radionica:

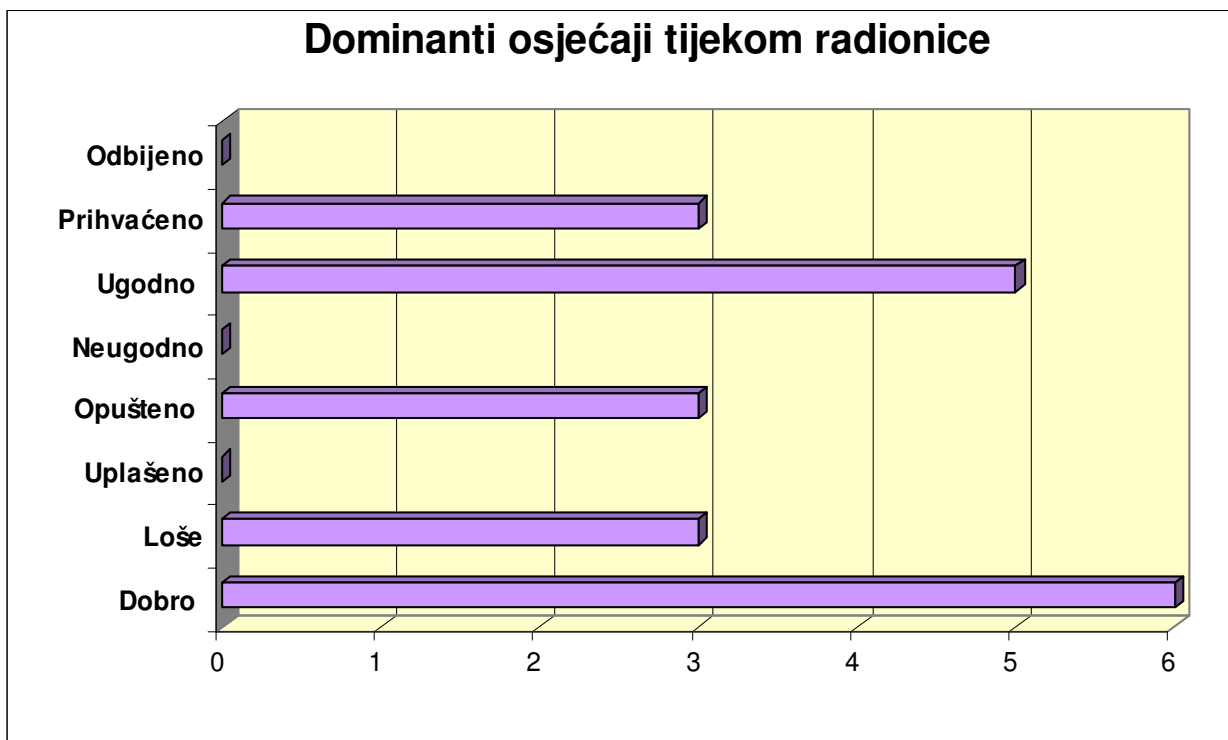
1. radionica Upoznavanje, formiranje grupe

- 12. 01. 2010.
- 14 sudionika

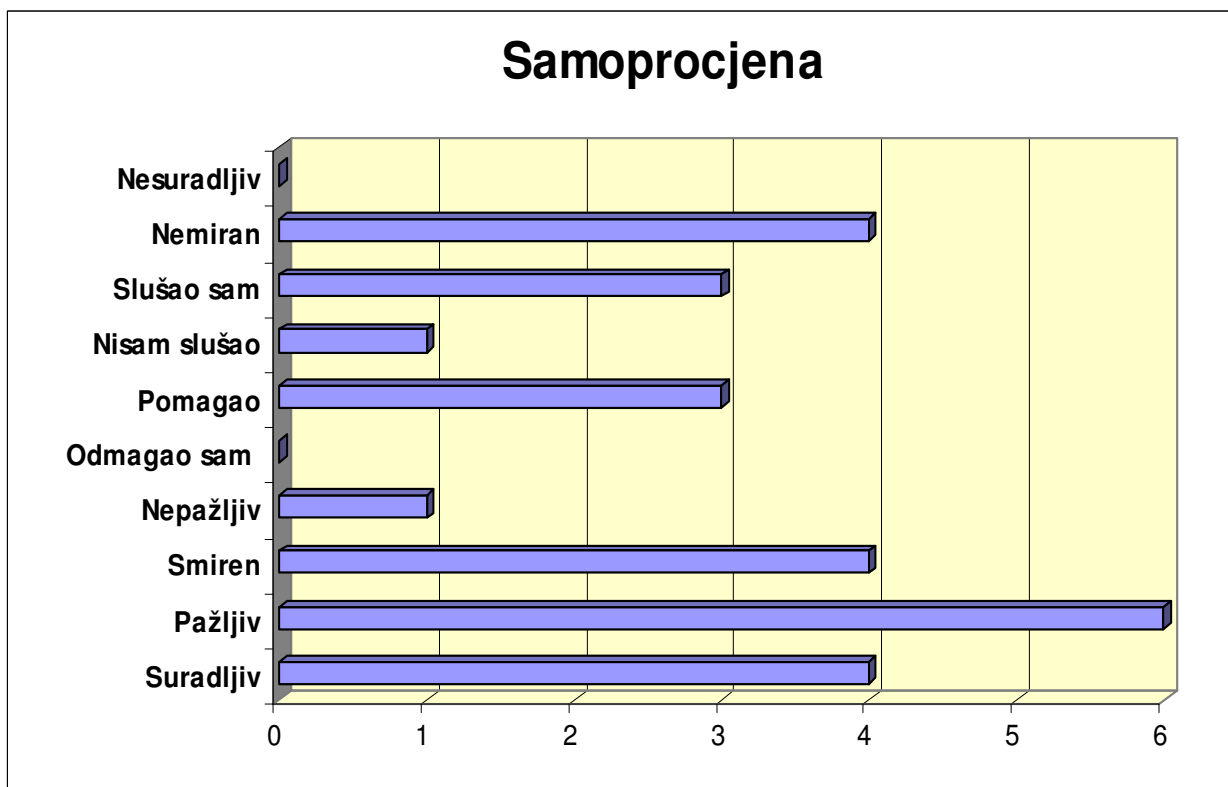
Igre	6,5
Voditeljica	7,9

Grafikon Prikaz dobivenih vrijednosti na pitanju kako je sve bilo na radionici

Grafikon Prikaz dobivenih rezultata na pitanje Dominanti osjećaji tijekom radionice

Prikaz dobivenih rezultata na pitanje Procjena vlastitog sudjelovanja na radionici

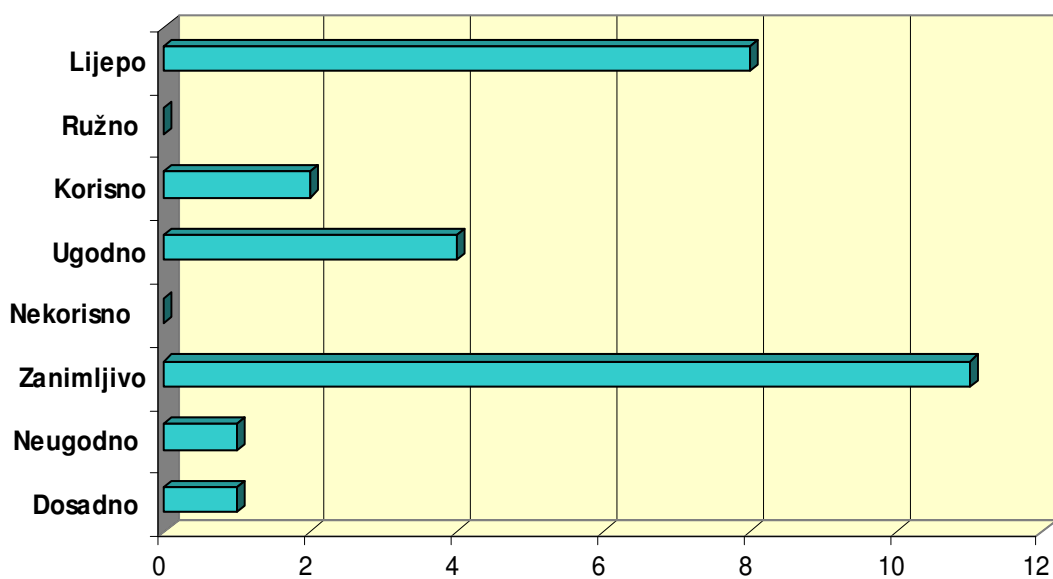
Druga radionica

2. radionica Sukobi – kako nastaju i kako ih doživljavamo

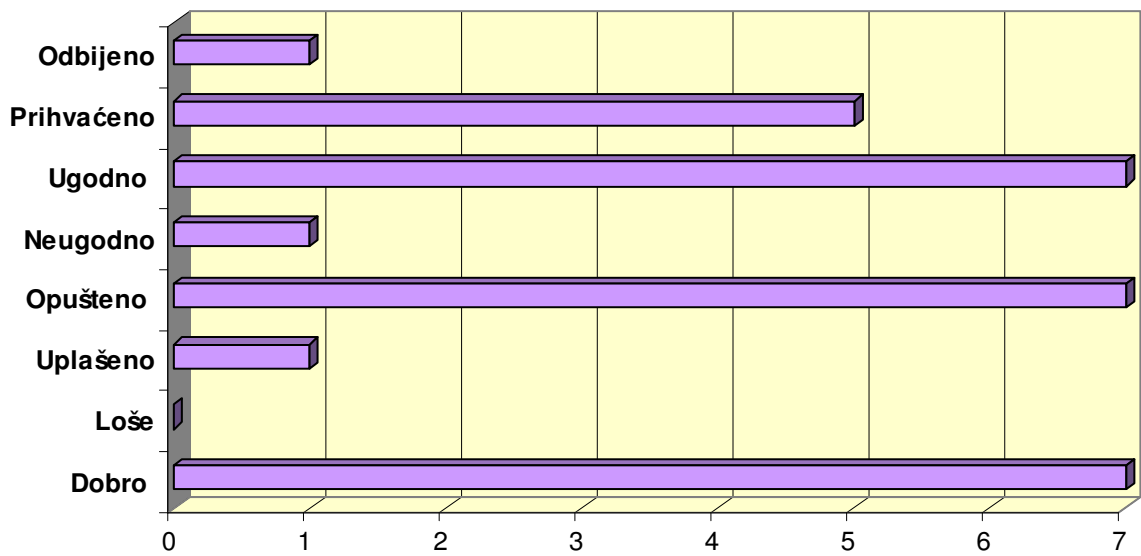
- 19. 01. 2010.
- 16 sudionika

Igre	9,1
Voditeljica	9,2

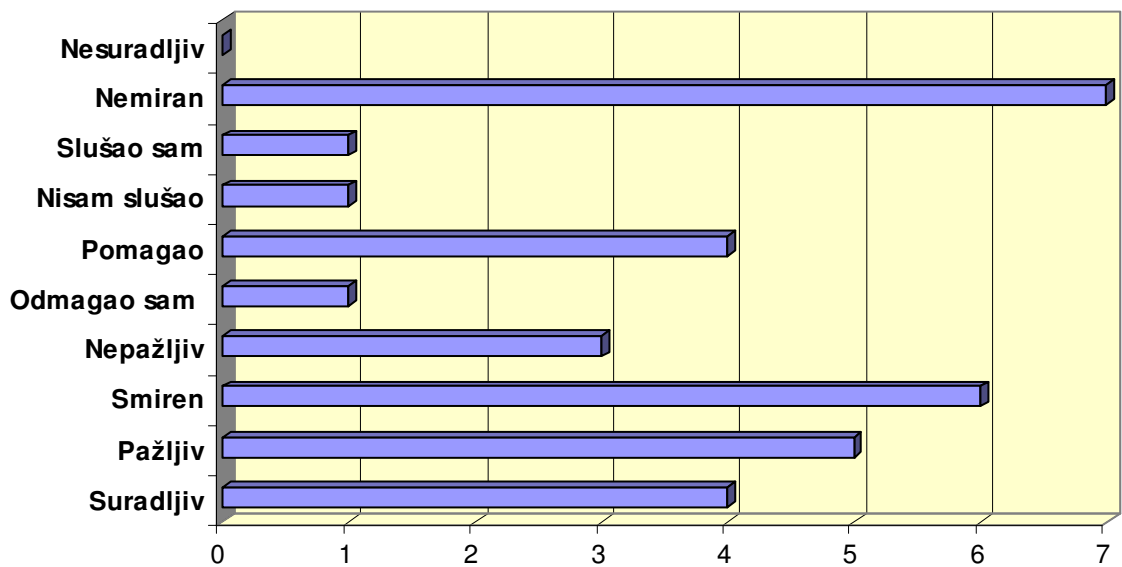
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

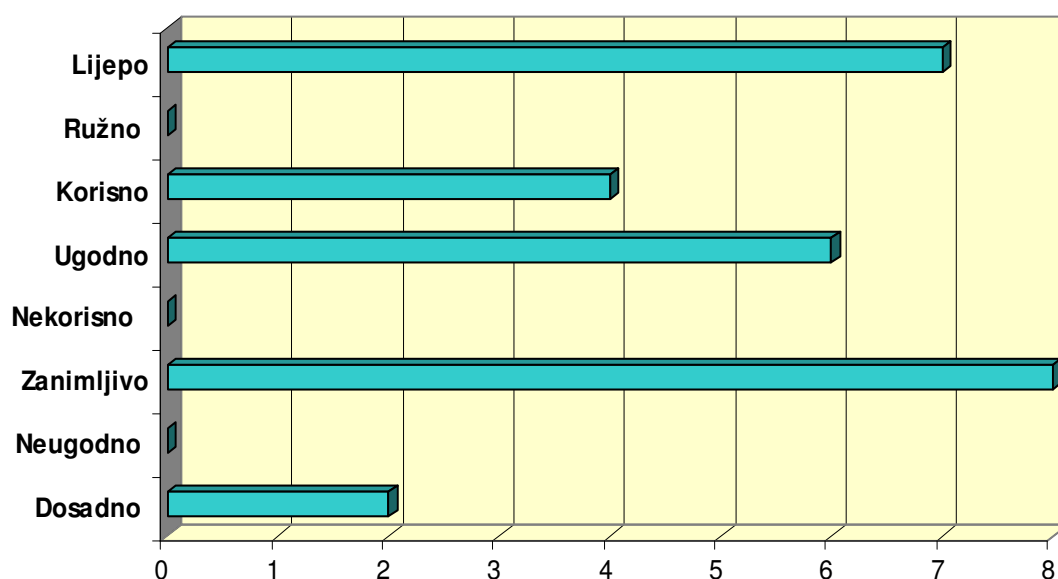
Treća radionica

3. radionica Sukobi – kako nastaju i kako ih doživljavamo

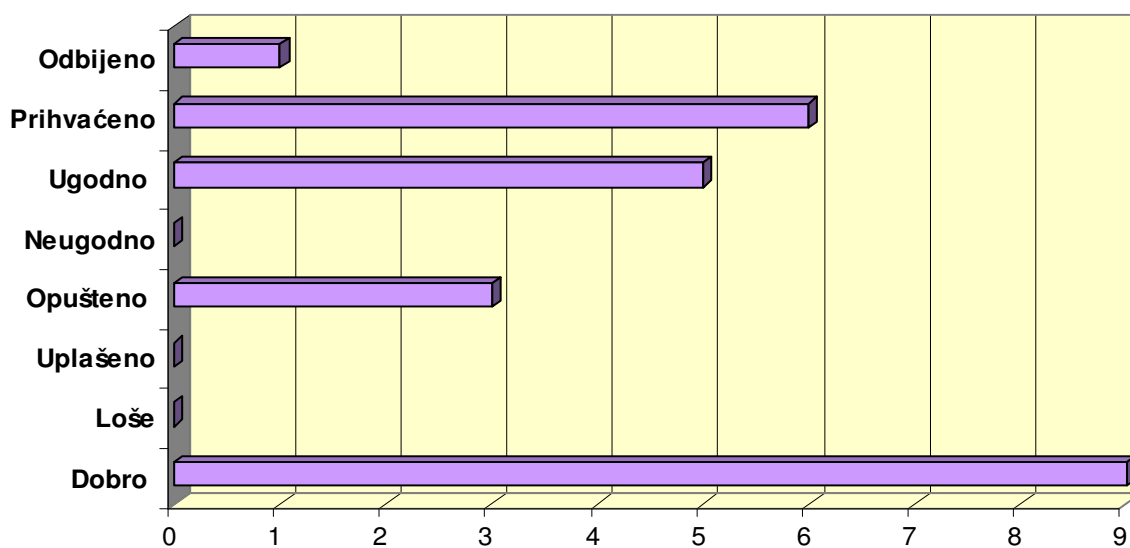
- 26. 01. 2010.
- 15 sudionika

Igre	9,57
Voditeljica	9,36

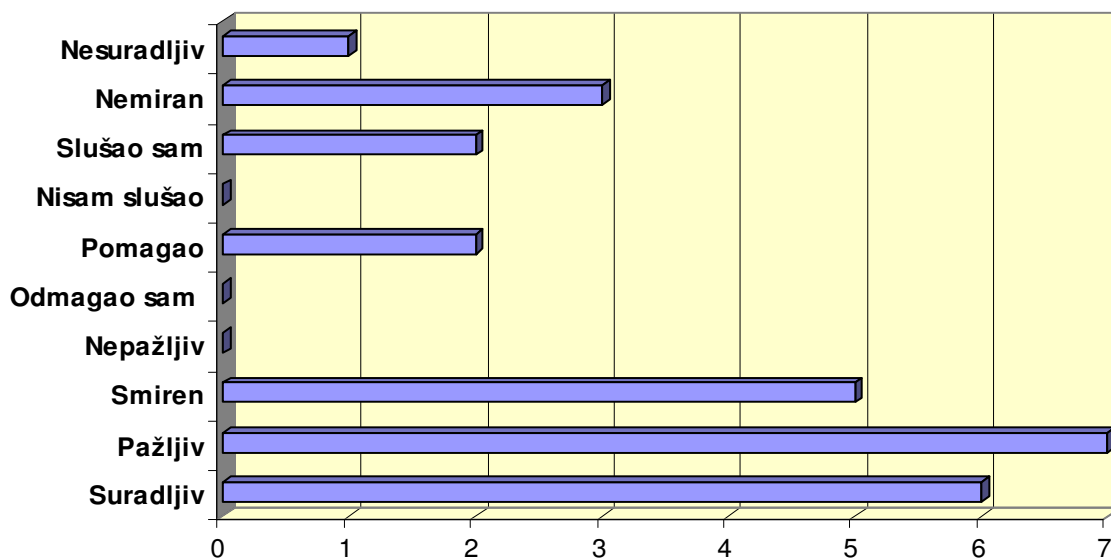
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

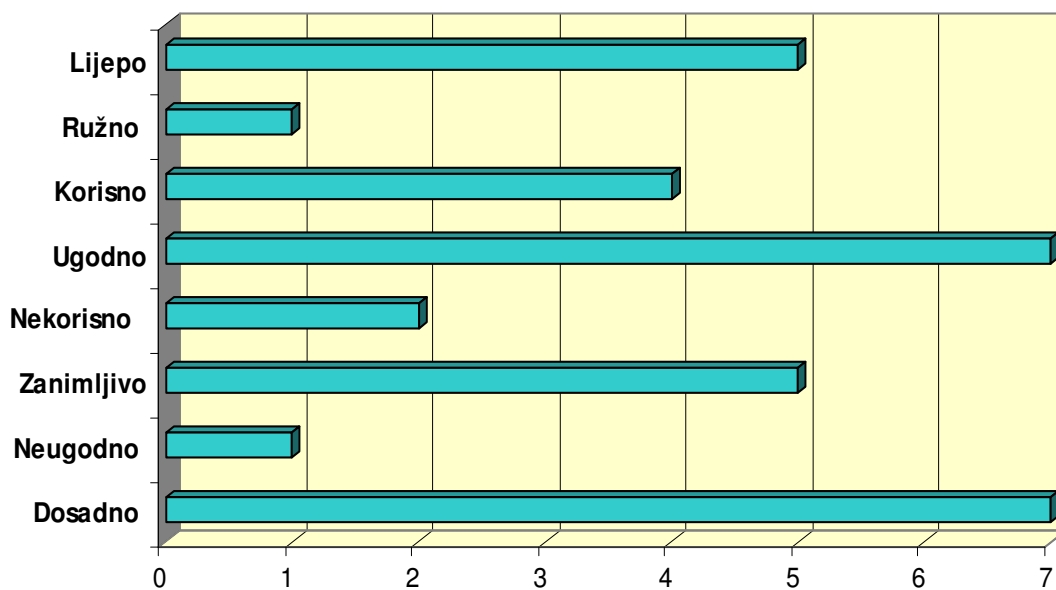
Četvrta radionica

4. radionica Osjećaji – prepoznavanje osjećaja

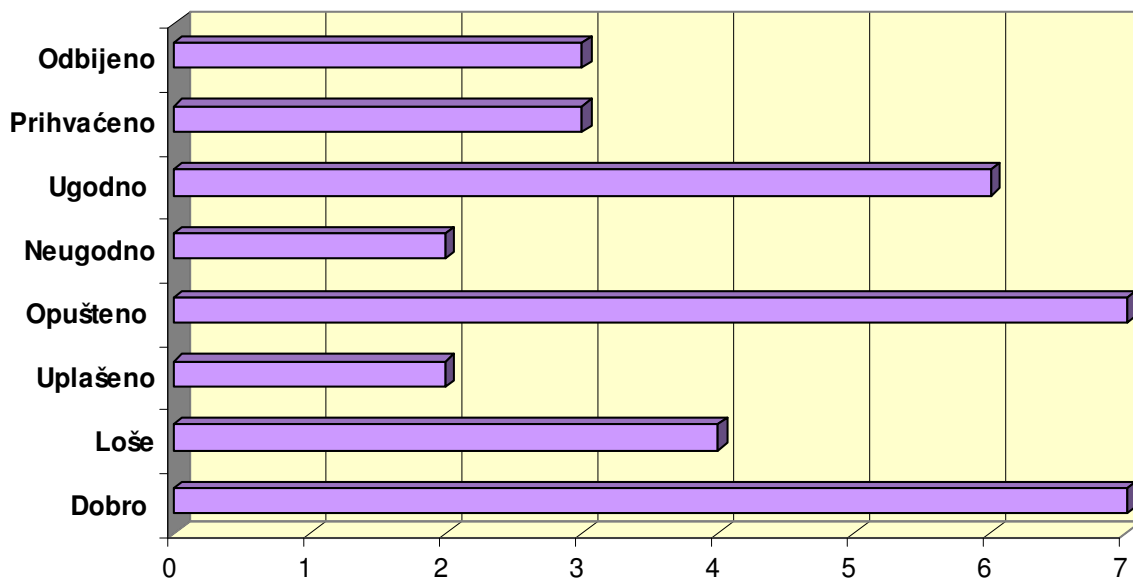
- 02. 02. 2010.
- 13 sudionika

Igre	6,76
Voditeljica	6,61

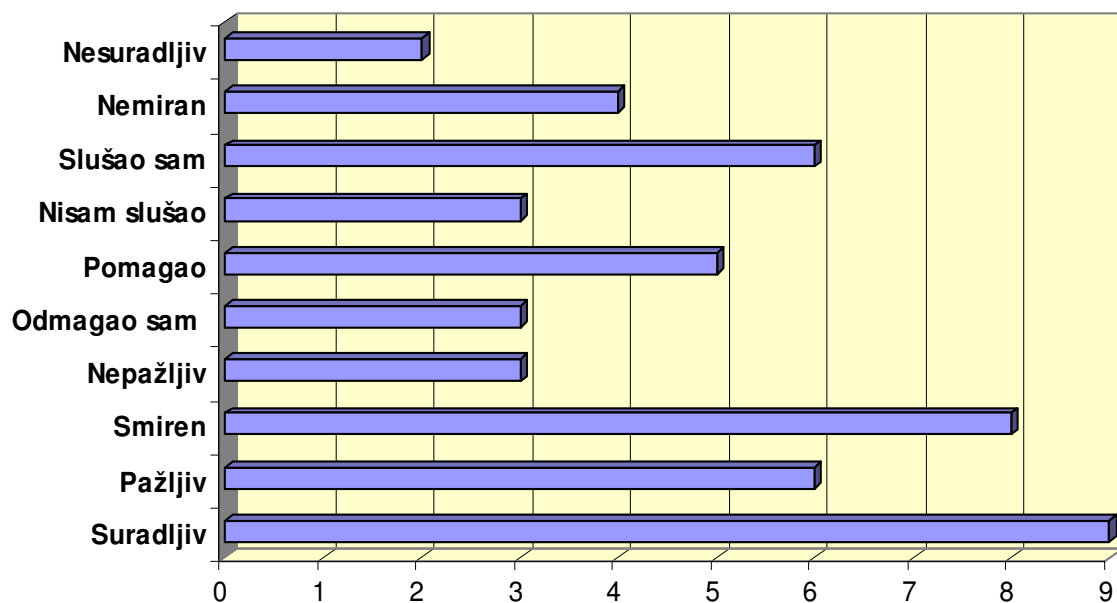
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

Peta radionica

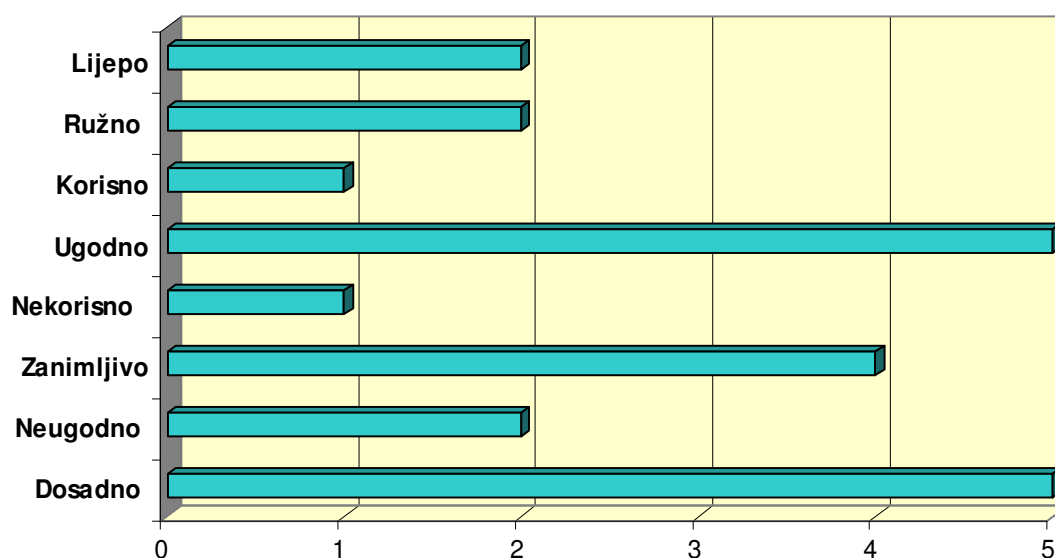
5. radionica

Sukobi – kako nastaju i kako ih doživljavamo

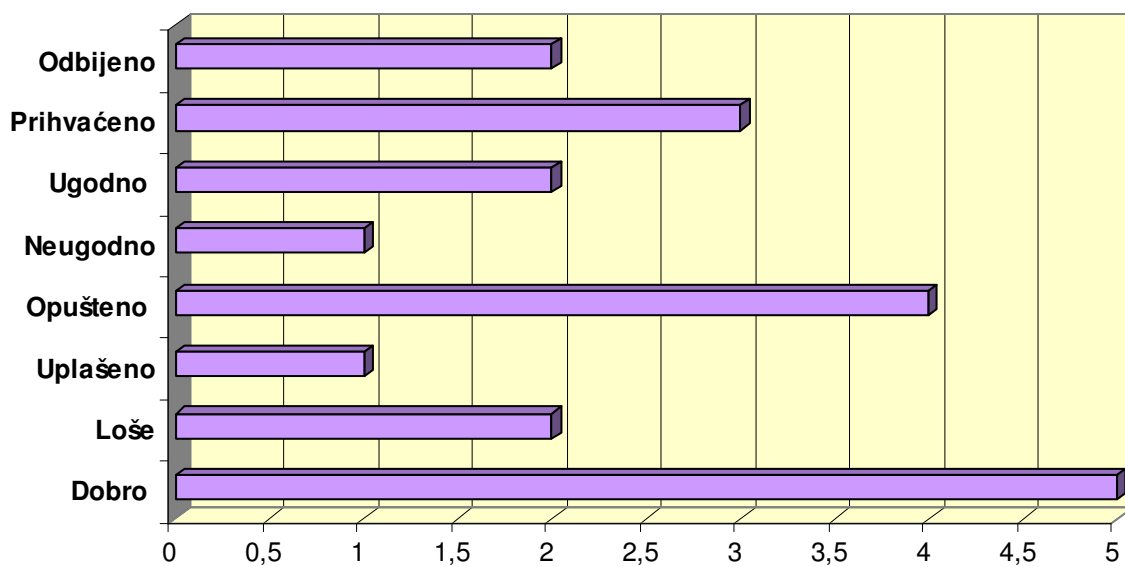
- 09. 02. 2010.
- 11 sudionika

Igre	7,36
Voditeljica	7,45

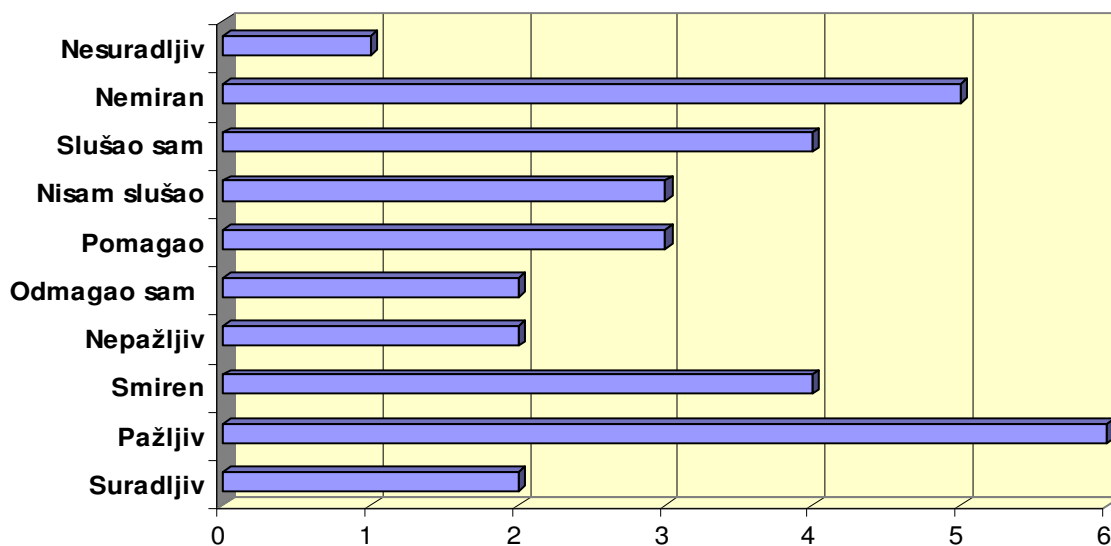
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

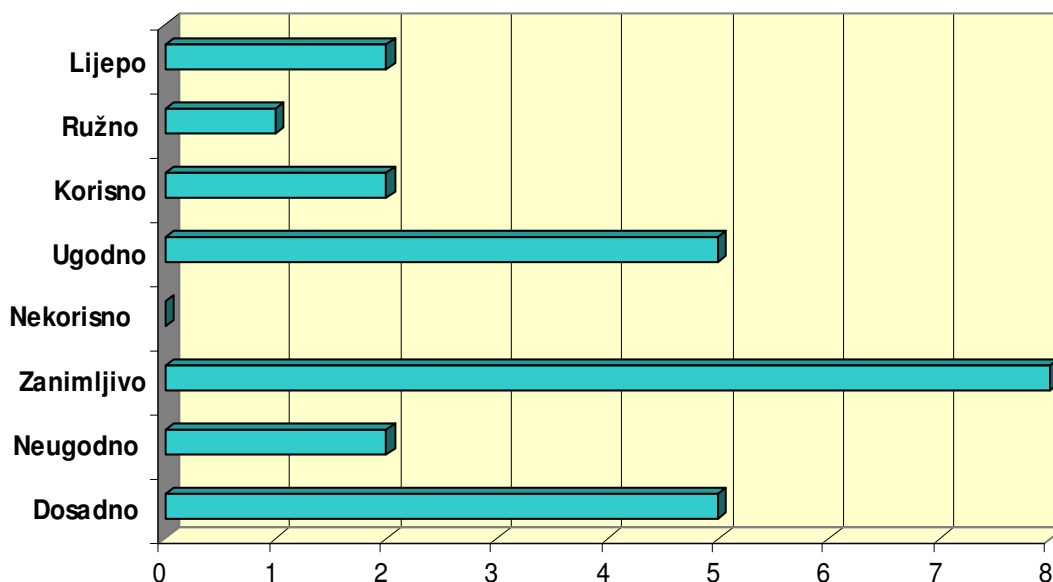
6. radionica

6. radionica Komunikacija

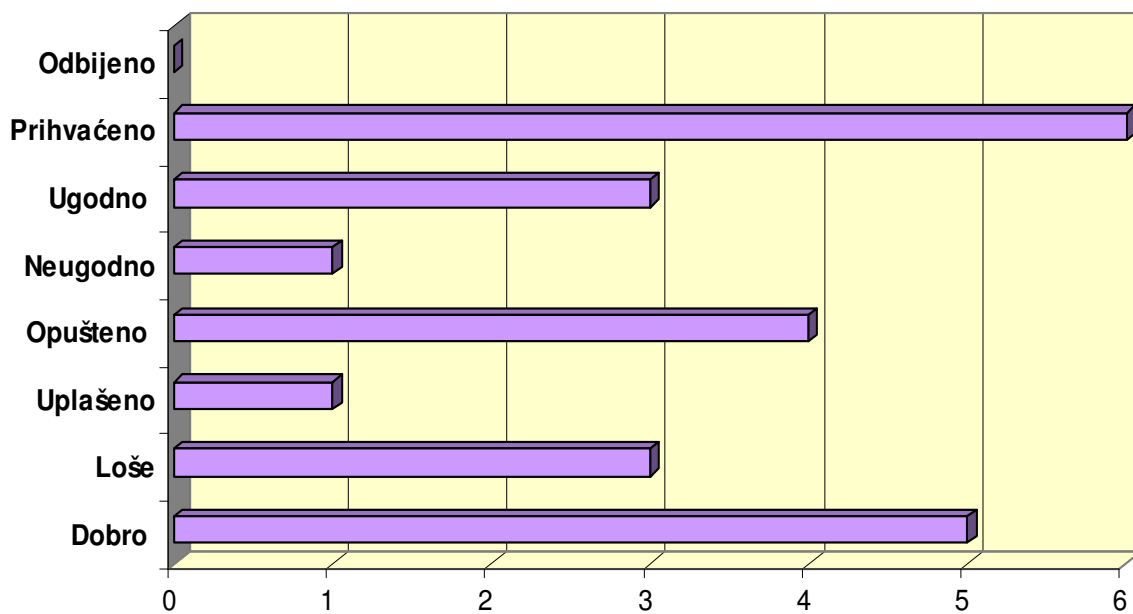
- 16. 02. 2010.
- 12 sudionika

Igre	8,83
Voditeljica	7,91

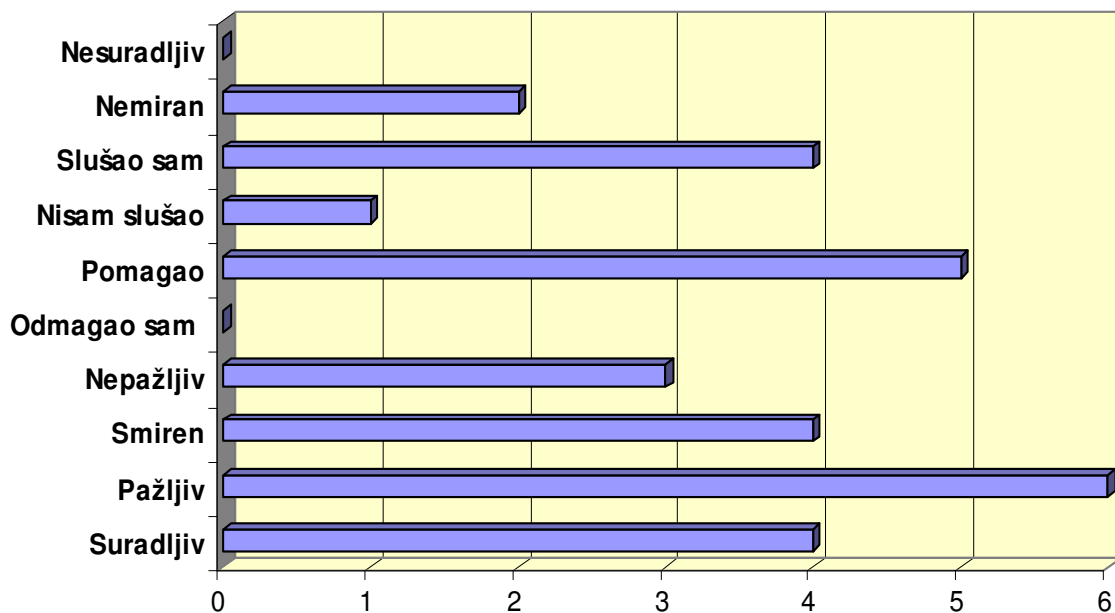
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

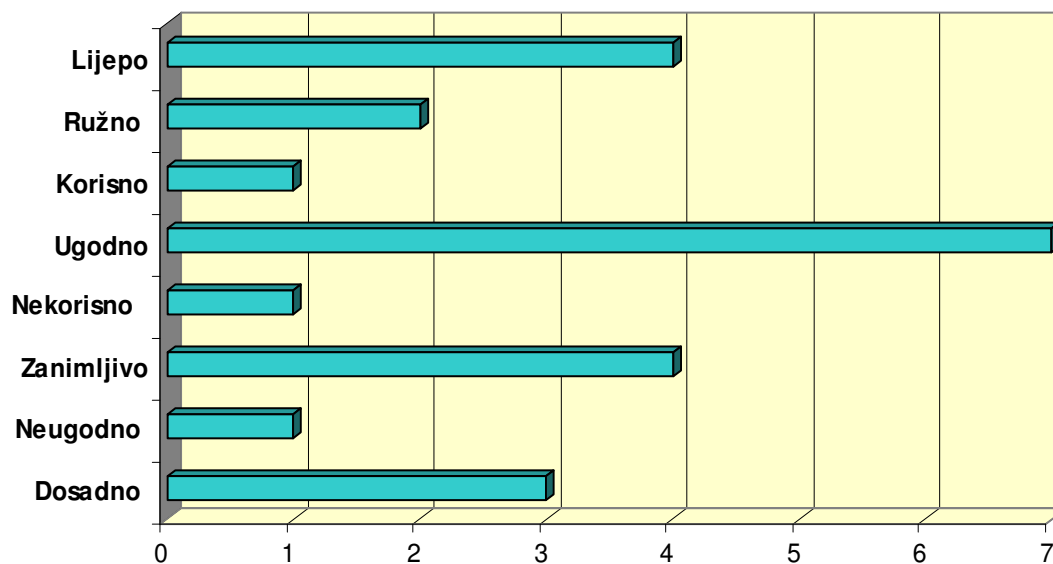
7. radionica

7. radionica Sukobi – kako nastaju i kako ih doživljavamo

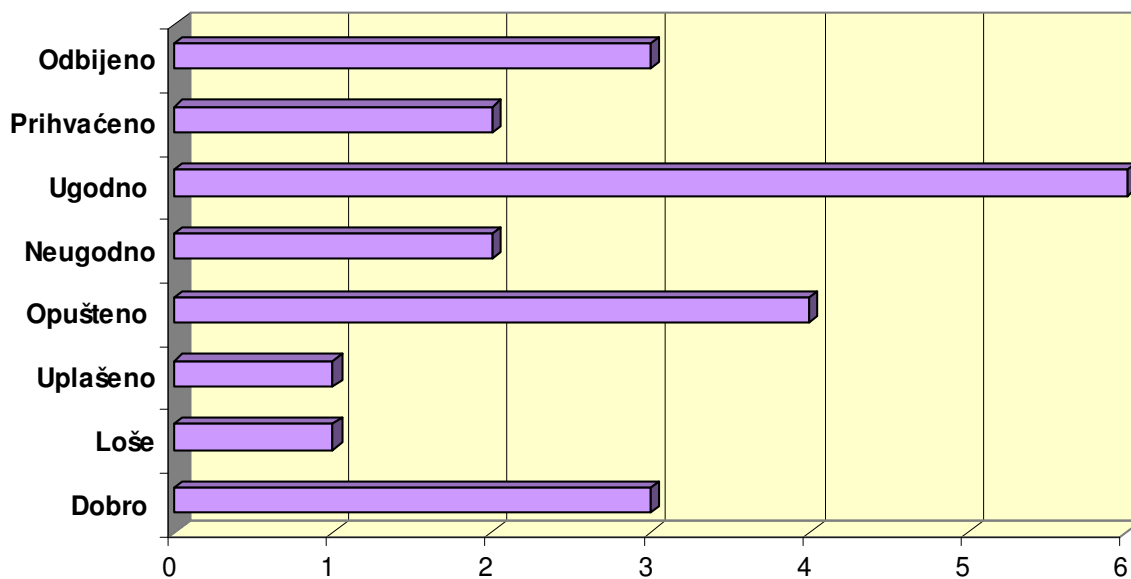
- 23. 02. 2010.
- 13 sudionika

Igre	8,09
Voditeljica	8,73

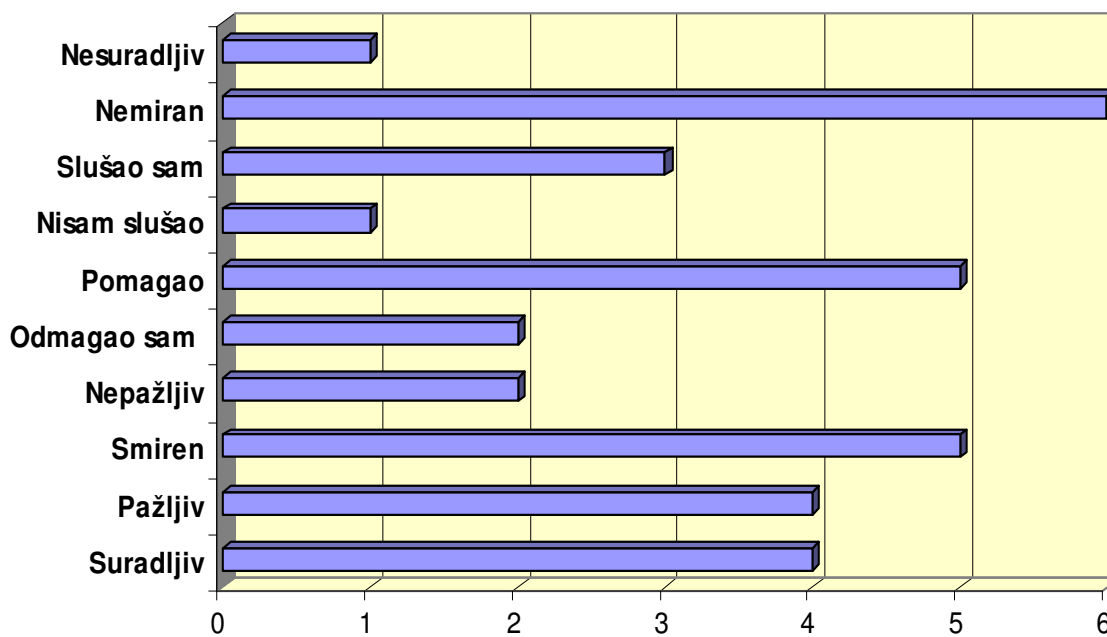
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

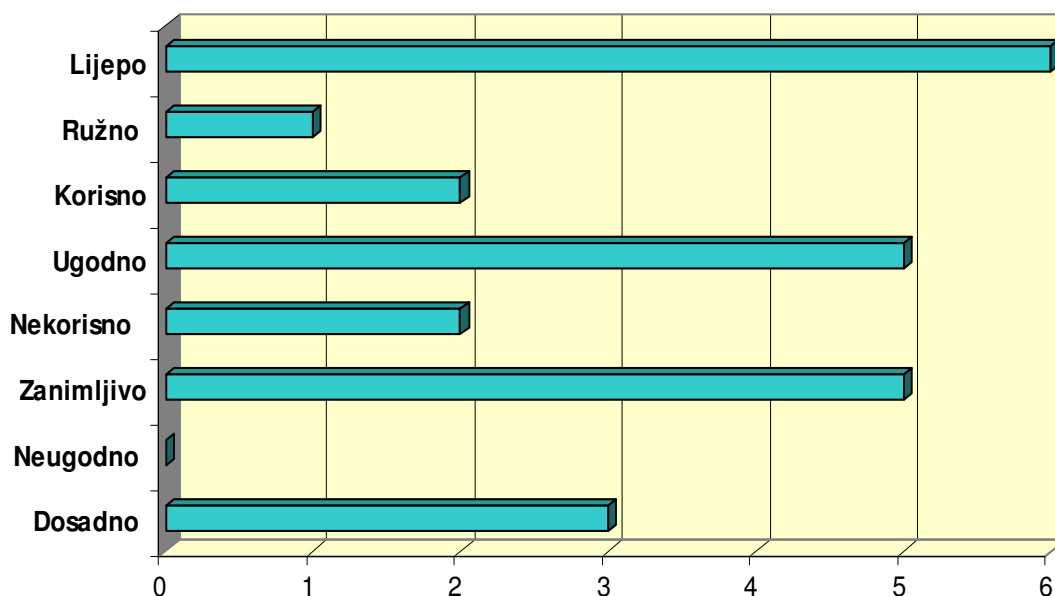
8. radionica

8. radionica Kritike i pohvale

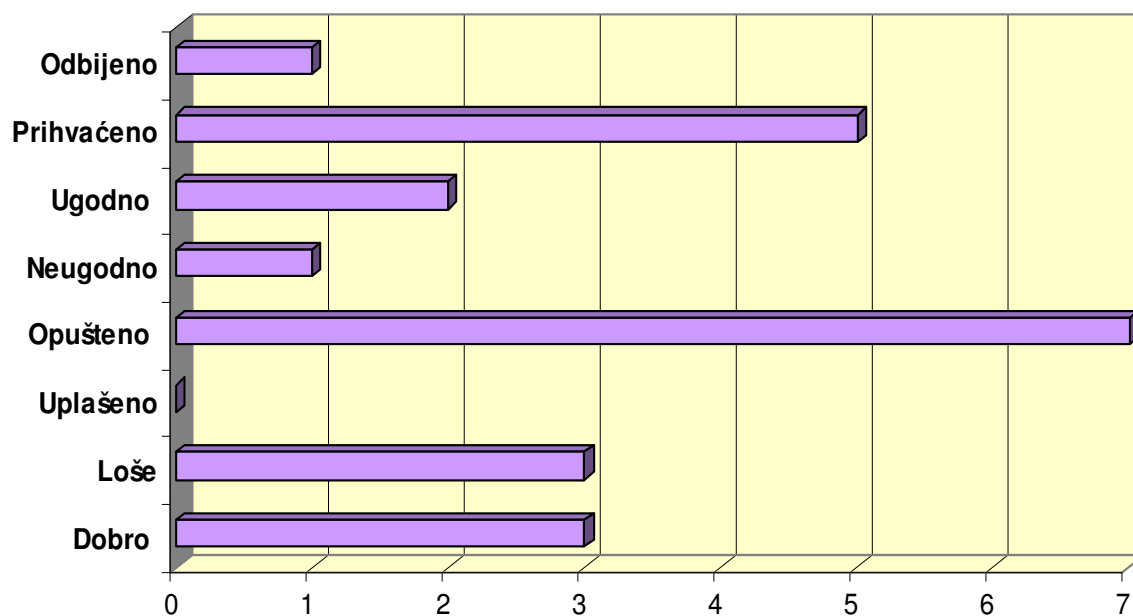
- 13. 04. 2010.
- 13 sudionika

Igre	5,08
Voditeljica	7,38

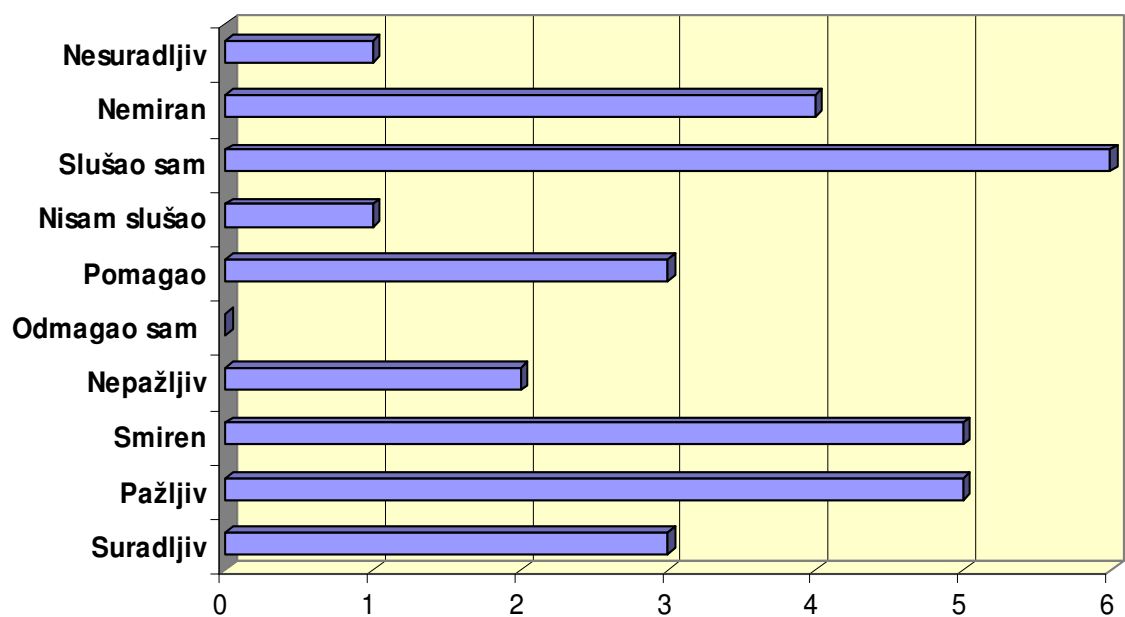
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

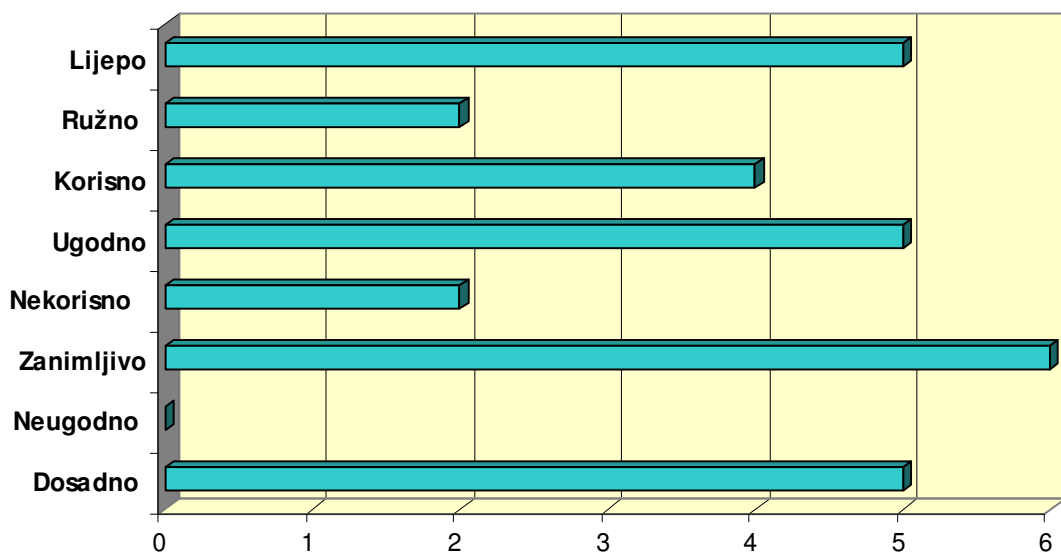
9.radionica

9. radionica Kritike i pohvale

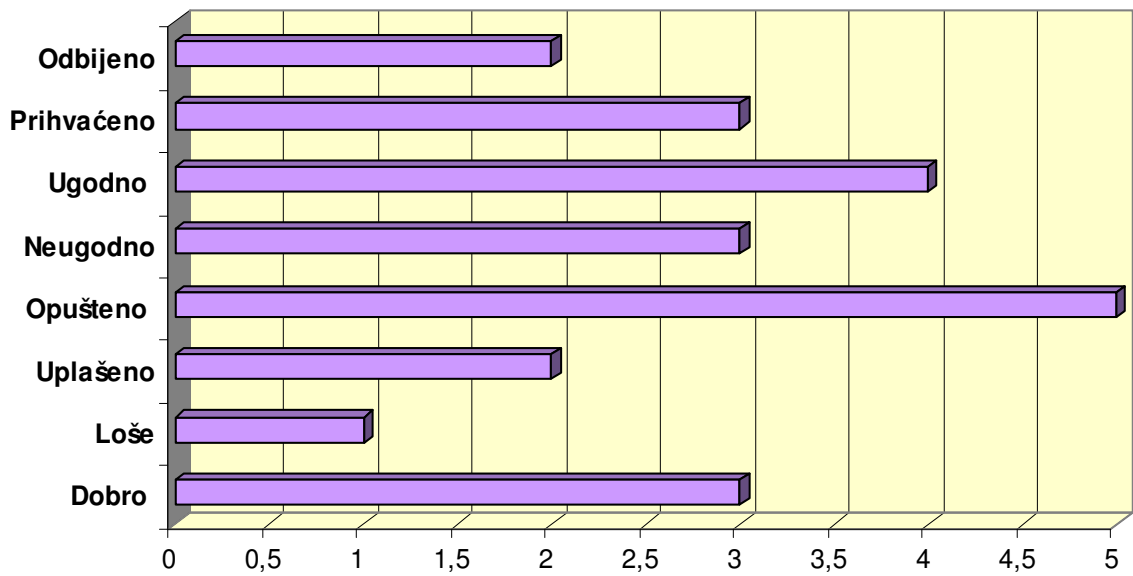
- 20. 04. 2010.
- 12 sudionika

Igre	5,17
Voditeljica	7,17

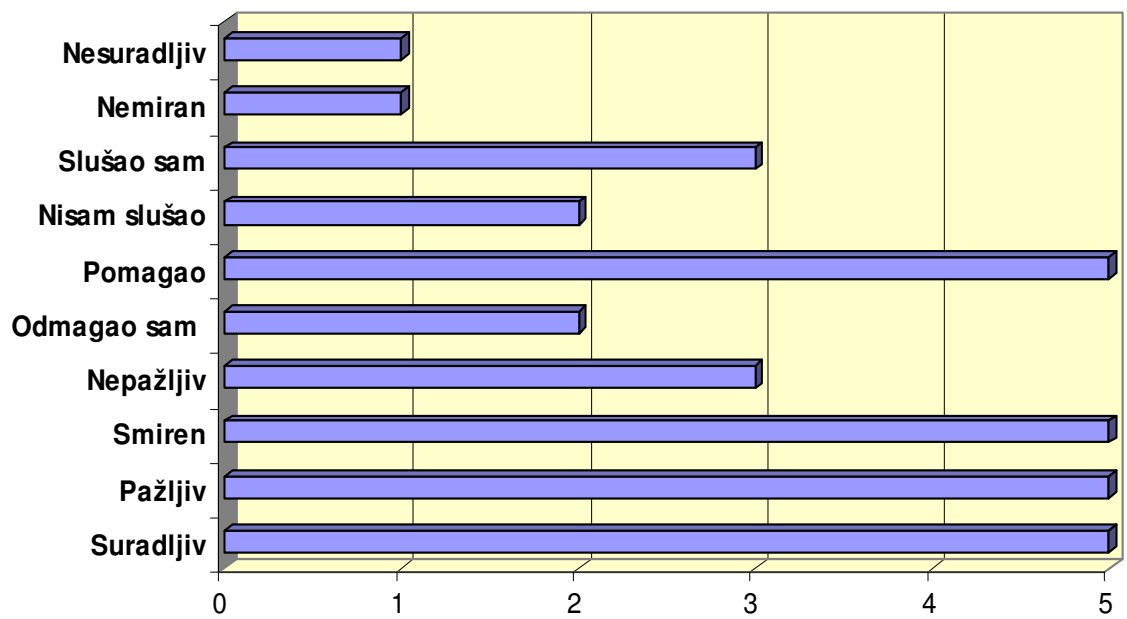
Kako je sve bilo na radionici

Dominanti osjećaji tijekom radionice

Samoprocjena

Komentari djece koja su sudjelovali u programu navedeni u završnoj ocjeni programa
(17. travnja 2010. godine)

Odgovori na pitanje što im se svidjelo u programu *Kako bolje?*

- Svidjele su mi se one naše igre i susreti.
- Svidjelo mi se je dok smo slagali karte. Kad smo slagali tako da voditeljica vidi kako smo reagirali.
- Svidjelo mi se dok smo igrali igre. Npr. kad smo slagali karte.
- Svidjelo mi se što voditeljica nije bila stroga.
- Igre koje smo igrali.
- Kako smo razgovarali i učili se dobrom ponašanju.
- Svidjelo mi se to što smo igrali igrice.
- Igre.
- Voditeljica je fora, zabavna i simpatična.
- Sve mi se je svidjelo. Sve radionice. I puno sam iz toga naučio.
- Svidjela mi se je voditeljica.

Odgovori na pitanje što im se nije svidjelo u programu *Kako bolje?*:

- Nije mi se svidjelo dok smo voditeljici upadali u riječ i to što smo se zezali cijelo vrijeme.
- To što je bilo galama.
- Kad smo se svađali.
- Kako su neki učenici bili nemirni i nisu dopuštali da voditeljica nešto kaže.
- Nije mi se svidjelo to što je radionica trajala 2 sata.
- Svađe.
- Ponašanje drugih, a i malo moje ponašanje.
- Učenici koji su ometali program.

Komentari o tome bi li se trebao provoditi ovaj program i u drugim školama:

- Da trebalo bi. Svi bi bili mirni i bilo bi odlično.
- Taj program treba biti u školi zato da se učenici poprave i kako da ne bi bilo nikakvih sukoba u školi.
- Mislim da treba više tih programa.
- Da. Kroz igru bi trebali naučiti kako se ponašati. Trebali bi igrati nogomet ili rukomet da izbacimo energiju iz sebe.
- Da.
- Da. Isto kao i ovaj. Razgovarali bi.
- Da.
- Mislim da bi trebalo. Bio bi zahvalan.

Komentari što misle tko bi trebao voditi ovakve programe u školi i što misle o tome da učitelji sudjeluju na radionicama:

- Bolje kada netko drugi vodi, a mogli bi i učitelji ići na radionice.
- Tko ne radi u školi jer je zanimljivo.
- Učitelji ne trebaju sudjelovati na radionici.
- Mislim da ne bi trebali učitelji voditi program nego netko tko ne radi u školi.
- Ne bi trebali učitelji.
- Učitelji bi trebali ići na radionicu zato što su svi živčani i stalno se deru.
- Pa mislim da i nastavnici trebaju sudjelovati i dobro je da netko tko nije iz škole vodi ovaj program.
- Više mi se sviđa da dođe netko tko ne radi u školi.
- Tko ne radi u školi.
- Više mi se sviđa da program vodi netko tko ne radi u školi.
- Da, jer nas ne pozna i pokušava nas umiriti.
- Trebali bi da bi učenici bili bolji.

Komentari što misle o tome da i roditelji sudjeluju na radionicama:

- Ne, jer bi se poslije radionice derali na nas jer smo ponekad zločesti.
- Bilo bi. Tako bi imali više razumijevanja prema starijima.
- Mislim da bi bolje bilo i da su roditelji jer bi bili mirniji.
- Ne.
- Ne.
- Možda.
- Ne. nije potrebno s roditeljima.
- Mislim da ne bi.
- Ne.
- Ne, ne bi.

Ocjena programa sa sastanka za roditelje i učitelja održanog 07. svibnja

Kratak opis susreta:

Sudjelovalo je 9 osoba, učitelja i roditelja djece koja su sudjelovala u programu *Kako bolje?* od čega je jedan roditelj odbio ispuniti evaluacijski listić.

Na sastanku je voditeljica održala prezentaciju o tijeku programa, provedenim radionicama, sadržaju radionica te provedenim ciljevima programa.

Roditelji i učitelji su imali priliku postavljati pitanja i komentirati provedene aktivnosti. Jednoglasno su izrazili zadovoljstvo programom i izrazili želju za provedbom preventivnih aktivnosti s učenicima i iduće školske godine.

Na kraju susreta imali roditelji su prilike odgovoriti na sljedeća pitanja:

Jeste li s djecom razgovarali o programu *Kako bolje?* Ako da, ukratko opišite.

Jesam. Odgovor je bio da je zadovoljan u da nz se sviđaju igre i razgovori.

Jesam. Program je jako dobar i koristan.

Da, razgovarali smo. Obično je on opisivao što je bilo. Mislim da mu taj program nije toliko pomogao da bi se promijenilo novo ponašanje, ali mu je pomagao da neke stvari nisu u redu i da bi mogao bolje.

Jesam, dijete mi je odgovorilo da je shvatio da u tome nema ništa loše, ponekad uglavnom na početku mu je bilo dosadno, ali svaki novi program mu se je sve više svidio.

Imate li dojam da je sudjelovanje u programu doprinijelo promjenama kod Vašeg djeteta? Ako da, ukratko opišite.

Svakako je pomoglo. Imam dojam da je mirniji i pazi na nastavi i trudi se biti pažljiviji.

Da uvijek kad dođe sa programa ispriča što se je radilo. Osjeća se raspoloženim i sretnim.

Primjećuje kada pretjera, ne znam da li je to radi programa ili zbog nečeg drugog.

Ne, ovo ne mogu sa sigurnošću odgovoriti. Neke velike promjene nisam vidjela ali se nadam da će vrijeme ipak pokazati neke pozitivne promjene jer mislim da sa djecom treba biti strpljiv i čekati da njima sjedne ono naučeno.

Vaš komentar:

Trebalo bi bit više puta i sa više djece, jer ona djeca koja ne idu misle da su bolja.

Radionica je od velike koristi i dobro bi bilo da više djece ide na radionicu.

Dobar je ovakav pristup djeci, naročito je pohvalio voditeljicu jer je primijetila njihove osjećaje i reakcije. Kaže da mu je bilo lijepo.

U današnje vrijeme nasilja i raznog drugog ili drugih loših događanja treba puno raditi sa djecom i mi i nastavnici i naravno ovakvi programi bi možda čak bili preporučljivi za sve kao obavezan predmet u školi.

Učitelji su imali priliku odgovoriti na sljedeća pitanja:

Jeste li s djecom razgovarali o programu Kako bolje? Ako da, ukratko opišite.

Na jednom satu razrednika učenici koji su sudjelovali u programu pokazivali su ostalim učenicima jednu igru koju su radili s voditeljicom.

Kroz neformalne razgovore neposredno nakon održavanja radionica ili kada su ti učenici bili kod mene zbog nečeg na razgovoru.

Da razgovarala sam. Učenik je rekao da mu se sviđa ali sažalio da je umoran i želio je nekoliko puta da ga opravdam zbog izostanka.

Razgovarali smo. Najviše u početku. Neki su komentirali da je dobro, drugi da ne žele ići jer su neki zločesti i smetaju, a treći da im je dosadno i da im se ne da ići. Mislim da je veći dio tijekom radionica prihvatilo korisnost radionica no dio dječaka je bježao, izostajao i ostao u uvjerenju da to njima nije potrebno.

Imate li dojam da je sudjelovanje u programu doprinijelo promjenama kod Vašeg djeteta? Ako da, ukratko opišite.

Kod nekih učenika možda se vide promjene a s drugima bi još trebalo raditi

Ja sam uvjeren da će kad-tad doći do promjena i da će se to pozitivno odraziti. Ovo je prekratko vrijeme da bismo vidjeli efekt.

Kod nekih da, iako se na van ne vide neki ozbiljniji pomaci, no male se ponekad zamijete. Mislim da su ozbiljnija djeca dosta naučila, premda to naučeno još ne žele pokazati.

Ponekad je bio agresivan prema drugima. U razgovoru s njim, mislim da je toga svjestan, ali nije želio o tome razgovarati. Drugi puta je znao što očekujem i dao očekivane odgovore (kao recitaciju, bez pokazivanja emocija).

Vaš komentar:

Ovakvi bi programi trebali provoditi i sljedeće godine.

Smatram da su programi potrebi. Djeca vole povremeno da netko izvana radi s njima.

Mislim da je svjestan svog ponašanja (što je u tome loše), ali mu treba vremena da se promjeni. Vjerojatno bi bilo potrebno duže s njim raditi da se i ponašanje promjeni. Trebalo bi nastaviti s radom. Prvi korak je učinjen.

Kao što djeca sama kažu, treba više takvih programa i to možda cijelu jednu godinu da bi se ponašanja zamijetila i u razredu, no vjerujem da su dobili sjemenje koje mogu posijati u životu ako žele.

Zaključak:

Tijekom školske godine 2009./2010. uspješno su provedene planirane aktivnosti programa *Kako bolje?*.

Programom je obuhvaćeno ukupno 16 učenika Osnovne škole Augusta Cesarca u Špišić Bukovici od čega je jedan učenik iz objektivnih razloga (promjene prebivališta) prestao biti sudionik programa i prije završetka programske aktivnosti.

Tijekom razdoblja siječanj – travanj 2010. godine provedeno je ukupno 10 radionica sa temama sukobi, emocije, pohvale i kritike ali unutar svake teme pristupalo se na jačanje pozitivnih činitelja razvoja djeteta, učenjem novih vještina i poticanju samopoštovanja i samopouzdanja kod djece.

U program su sudjelovali i učitelji i roditelji djece uključene u program na način održavanja zajedničkoj susreta na kojemu se prezentiralo provedeno i razgovaralo o prednostima i nedostacima ovakvog pristupanju problemu.

Na sastanku, roditelji i učitelji izrazili su želju za nastavkom provedbe preventivnih programa u školi i rada s djecom i roditeljima kroz radionice.

Dogovorena je i daljnja suradnja i za iduću školsku godinu, a o detaljima realizacije suradnje dogovorit će se početkom iduće školske godine.

